

376
NEDERLANDSE
BIBLIOTHEEK

Anthroposofie

Maandblad

voor sociale, paedagogische
en geesteswetenschappelyke
Vraagstukken

Uitgegeven: Administratie 45 Parkstraat Utrecht

1e Jaargang

Januari 1922

F
121

ANTHROPOSOPHIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE, PAEDAGOGISCHE
EN GEESTES-WETENSCHAPPELIJKE
===== VRAAGSTUKKEN =====

INHOUD.

	Pag.
Wat wij willen.	3
N. D. FRANKENA. Een en ander over Oorsprong en Beteekenis der Anthroposophische Beweging	6
C. LOS. Goetheanisme	14
G. SCHUBERT KNOBEL. Wereldordening en Washington . .	25
RICH. SCHUBERT. Anthroposophie en Natuurwetenschap . .	33
ALBERT STEFFEN. Rabindranath Tagore	43

1STE JAARGANG

JANUARI-NUMMER 1922

UITGEGEVEN ADMINISTRATIE 45 PARKSTRAAT — UTRECHT

ANTHROPOLOGIE

MAANDUUD

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

TOO HADHAY

ANTHROPOSOPHIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE, PAEDAGOGISCHE
EN GEESTES-WETENSCHAPPELIJKE

===== VRAAGSTUKKEN =====

INHOUD.

	Pag.
F. W. ZEIJLMANS VAN EMMICHOVEN. Materialistische Psychologie	51
Dr. C. VON HEYDEBRAND. Experimenteele Paedagogie . . .	66
N. D. FRANKENA. Kennis van den mensch als grondslag voor opvoeding en onderwijs	73
E. VREEDE. Verslag van de paedagogische Cursus in Dornach	81
CORNELIS LOS. Goethe en Anthroposophie	94

1STE JAARGANG N° 2

FEBRUARI-NUMMER 1922

UITGEGEVEN ADMINISTRATIE 45 PARKSTRAAT — UTRECHT

ANTHROPOLOGIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE, FATHOLOGISCHE
EN GEESTES- WETENSCHAPPELIJKE
VRAAGSTUKKEN

INHOUD.

75	J. W. Zuydam van Zuydam, <i>Medische Antropologie</i> 51
66	Dr. C. van Heerwaarden, <i>Capitulum en Schulp</i> 52
53	M. D. F. de Vries, <i>Kenntnis van den menschen</i> 53
81	J. van der Vliet, <i>De menschen</i> 81
64	Commissie van de Koninklijke Akademie 64

DE JAARGANG NO. 2
FEBRUARIJ NUMMER 1922
UITGEVER ADMINISTRATIE & PUBLISCHING — UTRECHT

ANTHROPOSOPHIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE, PAEDAGOGISCHE
EN GEESTES-WETENSCHAPPELIJKE
===== VRAAGSTUKKEN =====

INHOUD.

	Pag.
Inleiding	103
RICH. SCHUBERT. Het „Ik” en de „Philosophie der Freiheit”	106
F. W. ZEIJLMANS VAN EMMICHOVEN. De Atomenleer in de Zielkunde	115
C. LOS. Anthroposophie en Taalwetenschap	128
E. VREEDE, Phil. Doct ^a . Paedagogische Cursus te Dornach	136
G. SCHUBERT KNOBEL. Anthroposophie en Geschiedenis .	149
G. SCHUBERT KNOBEL. Hoe men over Anthroposophie wordt ingelicht	158

ANTHROPOLOGIE

MAANDBLAD
VOOR SOCIALE PEDAAGOGIE
EN GROOTESCHOOLWETENSCHAP
— VRAAGSTUKKEN —

INHOUD

1	De menschensoorten en de menschensoortenleer
2	De menschensoorten en de menschensoortenleer
3	De menschensoorten en de menschensoortenleer
4	De menschensoorten en de menschensoortenleer
5	De menschensoorten en de menschensoortenleer
6	De menschensoorten en de menschensoortenleer
7	De menschensoorten en de menschensoortenleer
8	De menschensoorten en de menschensoortenleer
9	De menschensoorten en de menschensoortenleer
10	De menschensoorten en de menschensoortenleer

ANTHROPOSOPHIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE, PAEDAGOGISCHE
EN GEESTES-WETENSCHAPPELIJKE
===== VRAAGSTUKKEN =====

INHOUD.

	Pag.
RICH. SCHUBERT. Reïnkarnatie en Karma	165
G. SCHUBERT KNOBEL. Godsdienst en Anthroposophie. . .	177
N. D. FRANKENA. Eenige beschouwingen over Religie, ons moderne Geestesleven en Opvoeding	183
C. Los. Kerstmis en Paschen	193
Dr. R. STEINER. De Weg tot drieledige Indeeling van het soc. Organisme	199
Boekbespreking. ALBERT SICHLER. Die Theosophie (Anthro- posophie) in psychologischer Beurteilung	211

ANTHROPOSOPHIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE, PAEDAGOGISCHE
EN GEESTES-WETENSCHAPPELIJKE
===== VRAAGSTUKKEN =====

INHOUD.

	Pag.
E. VREEDE, Doct ^a . Phil. Verslag Voordrachten Dr. R. STEINER, den Haag	217
E. VREEDE, Doct ^a . Phil. Verslag Voordracht van Dr. v. BARAVALLE	228
C. LOS. De Egyptische Sphinx als Phylogenetisch ontwik- kelingsprobleem	231
M. BAUER. De nieuwe verhouding tot de wereld	236
Dr. W. J. STEIN. Het menschelijk Organisme	244

ANTHROPOLOGIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE PEDAGOGIE
EN GEESTESWETENSCHAPPELIJKE
VRAAGSTUKKEN

INHOUD

1	De menschensoort en de menschensoorten
10	De menschensoorten en de menschensoorten
15	De menschensoorten en de menschensoorten
20	De menschensoorten en de menschensoorten
25	De menschensoorten en de menschensoorten
30	De menschensoorten en de menschensoorten
35	De menschensoorten en de menschensoorten
40	De menschensoorten en de menschensoorten
45	De menschensoorten en de menschensoorten
50	De menschensoorten en de menschensoorten
55	De menschensoorten en de menschensoorten
60	De menschensoorten en de menschensoorten
65	De menschensoorten en de menschensoorten
70	De menschensoorten en de menschensoorten
75	De menschensoorten en de menschensoorten
80	De menschensoorten en de menschensoorten
85	De menschensoorten en de menschensoorten
90	De menschensoorten en de menschensoorten
95	De menschensoorten en de menschensoorten
100	De menschensoorten en de menschensoorten

ANTHROPOSOPHIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE, PAEDAGOGISCHE
EN GEESTES-WETENSCHAPPELIJKE
===== VRAAGSTUKKEN =====

INHOUD.

	Pag.
E. VREEDE, Doct ^a . Phil. Verslag Voordrachten Dr. R. STEINER, den Haag	261
C. Los. Het sprookje als ware psychologie	268
N. D. FRANKENA. Van de twee wegen in de cultuuront- wikkeling der menschheid	278
RICH. SCHUBERT. Over luciferische en ahrimanische krachten	288
C. Los. De eenheidsstaat als verderf voor het geestesleven	299

ANTHROPOLOGIE

NAAMDELTAD

VOOR SCHEDE PATRICKSON
IN GELIJKTIDEN SCHAKTEL
VRAAGSTUKKEN

INHOUD

1. De menschen en hun oorsprong	1
2. De menschen en hun ontwikkeling	10
3. De menschen en hun verspreiding	20
4. De menschen en hun taal	30
5. De menschen en hun kunst	40
6. De menschen en hun wetten	50
7. De menschen en hun goden	60
8. De menschen en hun toekomst	70

ANTHROPOSOPHIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE, PAEDAGOGISCHE
EN GEESTES-WETENSCHAPPELIJKE

===== VRAAGSTUKKEN =====

INHOUD.

	Pag.
ALBERT STEFFEN. Weener Congresdagen	303
E. VREEDE, Doct ^a . Phil. Verslag Voordrachten Dr. R. STEINER, den Haag	308
N. D. FRANKENA. Van de twee wegen in de cultuuront- wikkeling der vóór-christelijke menschheid. II	318
C. LOS. Goethe en de Religie.	326
Dr. W. VAN VALKENBURG—PELETIER. Over Couperus' be- zoek aan Java	338

ANTHROPOLOGIE

MAANDBLAD

VOOR ALLE AANTROPOLOGEN

EN ALLE WETENSCHAPPELIJKE

VERVOLGERS

INHOUD

1. De menschen van de Kongo-Rivier	1
2. De menschen van de Congo-Rivier	1
3. De menschen van de Congo-Rivier	1
4. De menschen van de Congo-Rivier	1
5. De menschen van de Congo-Rivier	1
6. De menschen van de Congo-Rivier	1
7. De menschen van de Congo-Rivier	1
8. De menschen van de Congo-Rivier	1
9. De menschen van de Congo-Rivier	1
10. De menschen van de Congo-Rivier	1

ANTHROPOSOPHIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE, PAEDAGOGISCHE
EN GEESTESWETENSCHAPPELIJKE

===== VRAAGSTUKKEN =====

INHOUD.

	Pag.
Dr. R. STEINER. Het leven tusschen dood en nieuwe geboorte	351
E. VREEDE, Phil. Doct ^a . Verslag Voordrachten Dr. R. STEINER, den Haag (Slot)	360
RICH. SCHUBERT. Iets over inwijdingsimpulsen en tijdstroo- mingen	366
RICH. SCHUBERT. Avond. I en II	376
N. D. FRANKENA. Bloedsgemeenschap en geestesgemeenschap	377
Mededeelingen	387

ANTHROPOSOPHIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE, PAEDAGOGISCHE
EN GEESTESWETENSCHAPPELIJKE
===== VRAAGSTUKKEN =====

INHOUD.

	Pag.
Dr. R. STEINER. Het Leven tusschen Dood en nieuwe Geboorte. II	393
N. D. FRANKENA. Wereldcrisis en Ontwikkelingstendenzen der Menschheid	404
E. LEINHAS. Het internationale Geldprobleem	409
A. CONTENT. De moderne Tekstkritiek een Gevaar voor Mythen en Sagen.	426
Mededeelingen	434

ANTHROPOLOGIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE FATHMOLOGIE
EN LEEFSTEWETENSCHAPEN
VRAAGSTUKKEN

INHOUD

1. De menschen van de toekomst	1
2. De menschen van de toekomst	1
3. De menschen van de toekomst	1
4. De menschen van de toekomst	1
5. De menschen van de toekomst	1
6. De menschen van de toekomst	1
7. De menschen van de toekomst	1
8. De menschen van de toekomst	1
9. De menschen van de toekomst	1
10. De menschen van de toekomst	1

ANTHROPOSOPHIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE, PAEDAGOGISCHE
EN GEESTESWETENSCHAPPELIJKE

===== VRAAGSTUKKEN =====

INHOUD.

	Pag.
Dr. R. STEINER. Wat stelt zich de Waldorfschool te Stuttgart ten doel	441
D. W. VAN BEMMELN. Kunst en Opvoeding	450
MACKENZIE. Jan Ligthart.	459
N. D. FRANKENA. Waldorfschool en moderne schoolher- vorming	468
Dr. W. J. STEIN. Een en ander uit de onderwijspractijk van de Waldorfschool	476
Uit een prospectus van de vrije Waldorfschool	481
Mededeelingen	490

ANTHROPOLOGIE

MAATSTAF

DE H. G. VAN DER WERF

IN VERBAND MET DE

DEELTAKING VAN DE

VERGENSGAARDE VAN DE NEDERLANDSE

INHOUD

1. Inleiding	1
2. De menselijke maat	2
3. De menselijke maat en de natuur	3
4. De menselijke maat en de kunst	4
5. De menselijke maat en de wetenschap	5
6. De menselijke maat en de maatschappij	6
7. De menselijke maat en de ethiek	7
8. De menselijke maat en de filosofie	8
9. De menselijke maat en de literatuur	9
10. De menselijke maat en de muziek	10
11. De menselijke maat en de beeldende kunst	11
12. De menselijke maat en de architectuur	12
13. De menselijke maat en de techniek	13
14. De menselijke maat en de industrie	14
15. De menselijke maat en de landbouw	15
16. De menselijke maat en de handel	16
17. De menselijke maat en de wetgeving	17
18. De menselijke maat en de rechtspraak	18
19. De menselijke maat en de geschiedenis	19
20. De menselijke maat en de toekomst	20

ANTHROPOSOPHIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE, PAEDAGOGISCHE
EN GEESTESWETENSCHAPPELIJKE

===== VRAAGSTUKKEN =====

INHOUD.

Pag.

Het bezoek van Dr. STEINER in Holland	497
De Eurythmie-Opvoeringen in den Haag.	502
Dr. R. STEINER. Leven tusschen Dood en Nieuwe Geboorte.	505
F. W. ZEYLMANS v. E. Anthroposophie en Geneeskunde .	517
W. A. MIRANDOLLE. Muziek en Opvoeding	529
Mededeelingen	534

DRUK VAN JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN — HAARLEM.

ANTHROPOSOPHIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE, PAEDAGOGISCHE
EN GEESTESWETENSCHAPPELIJKE

===== VRAAGSTUKKEN =====

INHOUD.

	Pag.
C. Los. Het romeinsch-westersche Imperialisme als ondergang van Midden-Europa	545
RICH. SCHUBERT. Vrij Geestesleven	557
DIANA BECKENHAUPT. Christian Morgenstern.	567
N. D. FRANKENA. Over Christendom en Cultuur	576
C. Los. Kerstmis.	584
Mededeelingen	590

ANTHROPOLOGIE

MAANDBLAD

VOOR SOCIALE PEDAGOGISCHE
EN GEESTWETENSCHAPPELIJKE
VRAAGSTUKKEN

INHOUD

1. Het menschelijke geslacht	201
2. Het menselijke individu	202
3. Het menselijke gezelschap	203
4. Het menselijke leven	204
5. Het menselijke denken	205
6. Het menselijke handelen	206
7. Het menselijke gevoel	207
8. Het menselijke verstand	208
9. Het menselijke hart	209
10. Het menselijke lichaam	210